

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS GYVŪNŲ GEROVĖS IR APSAUGOS ĮSTATYMO NR.VIII-500 4 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1682 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS
ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 346 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIVP-1683“ PROJEKTO
(TAP NR. 22-1507(2); TAIS NR. 22-9835(4))**

2022-10-18 Nr. NV-2990

Vilnius

1. Projekto rengėja – Žemės ūkio ministerija.

2. Projekto tikslas – pateikti Seimui Vyriausybės išvadą dėl Seimo narių I. Pakarklytės, E. Sabučio, R. Šalaševičiūtės, M. Danielės, O. Leiputės, L. Jonausko, A. Vyšniausko, A. Kupčinsko, T. V. Raskevičiaus, M. Matijošaičio, M. Ošmianskienės pateiktą įstatymų projektą:

- **pritarti** Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo (toliau – GGAĮ) 4 straipsnio pakeitimo **įstatymo projekto** Nr. XIVP-1682 tikslui – siekiant užkardyti pasikartojantį žiaurų elgesį su gyvūnais, įvesti draudimą laikyti gyvūnus asmenims, kurie žiauriai elgėsi su gyvūnais, tačiau pasiūlyti Seimui jį **tobulinti**. Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad gyvūnų savininkams ir laikytojams, iš kurių Administracinių nusižengimų kodekso nustatyta tvarka privalomai konfiskuoti gyvūnai, gali būti taikomas draudimas įsigyti ir laikyti gyvūną. Konfiskavus gyvūną Baudžiamojo kodekso (toliau – BK) nustatyta tvarka, draudimas įsigyti ir laikyti gyvūną taikomas privalomai. Draudimas įsigyti ir laikyti gyvūną taikomas nuo 2 iki 10 metų. Draudimą taikanti institucija sprendžia dėl draudimo įsigyti ir laikyti gyvūną taikymo apimties. Draudimas laikyti gyvūną galioja jo savininko ar laikytojo gyvenamojoje vietoje. Draudimas siejamas su asmeniu – laikyti gyvūną draudžiama ir kitose vietose, kuriose gyvūno savininkas ar laikytojas faktiškai gali laikyti gyvūną.
- **pritarti** Administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 346 straipsnio pakeitimo **įstatymo projektui** Nr. XIVP-1683, kuriuo siūloma naujai nustatyti poveikio priemonės (baudas) už GGAĮ numatyto draudimo įsigyti ir laikyti gyvūną pažeidimą.

3. Dabartinė situacija:

- Įstatymų projektų aiškinamajame rašte pažymima, kad teisės laikyti gyvūną atėmimas už žiaurų elgesį su gyvūnu būtų aktualus tiek nelegalių daugintojų, tiek gyvūnus be tikslo dauginti laikančių asmenų atveju. Tokiu būdu siekiama mažinti žiauraus elgesio su gyvūnais atvejų skaičių bei stiprinti gyvūnų gerovę ir apsaugą.
- Pagal šiuo metu galiojantį teisinį reguliavimą, už žiaurų elgesį su gyvūnu, gyvūno kankinimą ir gyvūno kankinimą, kai dėl to gyvūnui gresia žūtis ar suluošinimas, asmeniui privaloma skirti gyvūnų konfiskavimą. Tačiau, pastebima teisės aktų spraga, kadangi asmuo, iš kurio valstybinės institucijos konfiskavo gyvūną (-us) už žiaurų elgesį, jau kitą dieną gali įsigyti naują gyvūną.
- ANK už 346 str. nurodytus gyvūnų gerovės pažeidimus numatytos piniginės baudos, taip pat už šiame straipsnyje numatytus atitinkamus administracinius nusižengimus gali būti arba privalomai skiriamas gyvūnų konfiskavimas, tačiau leidžiama įsigyti naujus gyvūnus ir juos laikyti.

4. Projekto esmė – siūloma:

- **pritarti** GGAĮ 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1682 tikslui, tačiau **pasiūlyti** Seimui jį **tobulinti** pagal pateiktas pastabas ir pasiūlymus:

- manytina, kad įstatymo projekto Nr. XIVP-1682 deklaruojamus tikslus galima pasiekti **nekeičiant GGAĮ 4 straipsnio, o keičiant šio įstatymo 6 ir 21 straipsnius ir numatant draudimą** asmenims, baustiems už administracinius nusižengimus, numatytus ANK 346 straipsnio 16, 17, 18, 19 dalyse, **ar teistiems už nusikalstamas veikas**, numatytas BK 310 straipsnyje, **ir iš kurių buvo konfiskuoti gyvūnai, tam tikrą laikotarpį naujai įsigyti ir laikyti gyvūnus.**

GGAĮ 4 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad už žiaurų elgesį su gyvūnais ir gyvūnų kankinimą asmenys traukiami administracinėn ar baudžiamojon atsakomybėn.

Administracinė atsakomybė už žiaurų elgesį su gyvūnais ir gyvūnų kankinimą nustatyta ANK 346 straipsnio 16–19 dalyse:

- 1) žiaurus elgesys su gyvūnu, gyvūno kankinimas (ANK 346 straipsnio 16 dalis);
- 2) ANK 346 straipsnio 16 dalyje numatytas administracinis nusižengimas, padarytas pakartotinai (ANK 346 straipsnio 17 dalis);
- 3) žiaurus elgesys su gyvūnu, gyvūno kankinimas, kai dėl to gyvūnams gresia žūtis ar suluošinimas (ANK 346 straipsnio 18 dalis);
- 4) ANK 346 straipsnio 18 dalyje numatytas administracinis nusižengimas, padarytas pakartotinai (ANK 346 straipsnio 19 dalis).

Baudžiamoji atsakomybė pagal BK 310 straipsnį kyla, kai asmuo žiauriai elgėsi su gyvūnu, jį kankino, jeigu dėl to gyvūnas žuvo arba buvo suluošintas.

Atsakomybė taikoma už labai skirtingo pavojingumo veikas, todėl **siūlytina draudimo asmenims įsigyti ir laikyti gyvūnus taikymo laikotarpius diferencijuoti** atsižvelgiant į veikos pavojingumą ir proporcingai taikyti *mažiausio* laikotarpio (1 metų) draudimą įsigyti ir laikyti gyvūnus asmenims, pirmą kartą padariusiems mažiausio pavojingumo ANK 346 straipsnio 16 dalyje nurodytą administracinį nusižengimą, *ir ilgesnio* laikotarpio (2 metų) draudimą asmenims, padariusiems ANK 346 straipsnio 17–19 dalyse nurodytus administracinius nusižengimus, *bei ilgiausio* laikotarpio (3 metų) draudimą asmenims, nuteistiems padarius BK 310 straipsnio 1 dalyje nurodytą nusikaltimą.

Atkreiptinas dėmesys, kad įsigaliojus nutarimui administracinio nusižengimo byloje ar teismo nuosprendžiui baudžiamojame byloje, **administracinėn atsakomybėn patrauktam asmeniui ar nuteistajam iškart įsigaliojotų ir įstatymų leidėjo GGAĮ 6 straipsnio 2 dalyje siūlomas įtvirtinti draudimas tokiam asmeniui tapti gyvūnų savininku ar laikytoju.** Tokiu būdu institucijoms nereikėtų priimti jokio atskiros administracinio sprendimo ir būtų sumažinama institucijų ir teismų našta dėl tokių sprendimų apskundimo.

GGAĮ 6 straipsnio 2 dalyje siūlomo įtvirtinti draudimo esmė yra nustatyti draudimą asmeniui, kuris buvo patrauktas teisinėn atsakomybėn už žiaurų elgesį su gyvūnais, tapti gyvūnų laikytoju, kuris GGAĮ 2 straipsnio 8 dalyje apibrėžiamas kaip gyvūno savininkas ar laikytojas, kuris gyvūną (-us) laiko atlygintinai ar neatlygintinai. Tokiu atveju **asmuo, kuris buvo patrauktas teisinėn atsakomybėn už žiaurų elgesį su gyvūnais, tam tikrą laikotarpį negalėtų ne tik įgyti nuosavybės teisės į gyvūną, t. y. tapti gyvūno savininku, bet ir būti faktiniu, kitiems asmenims priklausančių gyvūnų, laikytoju, o tai yra nereta praktika veisiant gyvūnus augintinius ar laikant ūkinius gyvūnus.** Atsižvelgiant į tai, kad GGAĮ nustato pareigas asmenims dėl pagrindinių ūkinių gyvūnų ir gyvūnų augintinių ženklinimo ir registravimo, t. y. pagal gyvūnų ženklinimo ir registravimo duomenis yra aišku, kas yra konkretaus gyvūno savininkas ir ar laikytojas, **siūlomas reglamentavimas neturėtų nepagrįstai riboti asmenų, tinkamai įgyvendinančių minėtas pareigas, nuosavybės teisių, kai vienoje gyvenamojoje patalpoje gyvena keletas pilnamečių asmenų, kurie yra gyvūnų savininkai ar laikytojai.**

Atsižvelgta ir į tai, kad įstatymai leidžia asmeniui paskirti švelnesnę nuobaudą ar jos neskirti (pvz., ANK 34 straipsnio 6 dalis), arba, kaip toliau nurodytoje teismų praktikoje, pasitaiko atveju, kai neskiriamas visų gyvūnų konfiskavimas, todėl, jei teismo pritarimu ar sprendimu asmuo galėtų išlaikyti nuosavybės teisę į gyvūną (-us), ta apimtimi jam neįsigaliojūtų siūlomas draudimas toliau būti tų gyvūnų savininku ar laikytoju.

- siekiant nustatyti draudimo laikyti gyvūnus kontrolės mechanizmą, siūlytina GGAĮ numatyti ir kontroliuojančių institucijų papildomus įgaliojimus, nes gyvūnų gerovė – ES teisėje įtvirtinta vertybė ir valstybės institucijos turi pareigą apsaugoti gyvūnus, jei to neužtikrina asmenys, kuriems gyvūnai priklauso nuosavybės teise. CK 4.41 straipsnis nustato gyvūnų savininko teisių turinį – nuosavybės teisė į gyvūną yra sąlyginė, t. y. kad „gyvūnų savininkas, įgyvendindamas nuosavybės teisę, privalo laikytis gyvūnų apsaugą ir jų laikymą reglamentuojančių įstatymų, kitų teisės aktų reikalavimų“. Tuo atveju, jei gyvūno savininkai ir laikytojai nesilaiko savo pareigų, institucijos turi pareigą užtikrinti gyvūnų gerovės apsaugą. To ir siekiama siūlant įteisinti paprastesnę institucijų patekimą į teritorijas, kai reikalinga greitai imtis skubių priemonių apsaugoti gyvūnus, t. y. suteikti jiems būtinąją veterinarinę pagalbą, prieigą prie vandens ir pašaro, bei paimiti iš kenksmingos aplinkos, ir kai šio tikslo neįmanoma pasiekti kitomis priemonėmis.
- **pritarti** ANK 346 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-1683, kuriuo siūloma naujai nustatyti, kad GGAĮ numatyto draudimo įsigyti ir laikyti gyvūną pažeidimas užtraukia baudą nuo 150 iki 300 eurų. Pakartotinai padarytas šis administracinis nusižengimas užtraukia baudą nuo 300 iki 550 eurų.

5. Derinimas: atsižvelgta (suderinta darbo tvarka) į Teisingumo, Aplinkos ministerijų, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos, Lietuvos savivaldybių asociacijos, Policijos departamento pastabas.

Pakartotinai pateiktas Projektas, patikslintas (derintas darbo tvarka) įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir Ekonomikos politikos grupės pastabas. Patikslintas Projektas pakartotinai darbo tvarka suderintas su Teisingumo ministerija, Policijos departamentu ir Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė antrinėje išvadoje pastabų ar pasiūlymų neturi.

6. Atitiktis Vyriausybės programos nuostatomis – tiesiogiai neįgyvendina, tačiau siejasi su Vyriausybės programos 162.6 papunkčio nuostatomis dėl gyvūnų gerovės ir apsaugos užtikrinimo.

Vėluojama pateikti Vyriausybės išvadą Seimui 15 savaičių.

7. Dalykinio vertinimo išvada – siūlome patikslintą Projektą svarstyti Vyriausybės posėdyje (A dalyje).

Ekonomikos politikos grupės patarėjas

Vaidas Talačka

Vaidas Talačka, tel. +37052098722; +37066842325, el. p.
vaidas.talacka@lr.lt